

Onderzoek Claim

Het strafrechtelijk onderzoek naar Dieseko Group B.V.

Feitenrelaas en Beoordeling Openbaar
Ministerie

OPENBAAR MINISTERIE

Functioneel Parket

Inhoudsopgave

Deel I: Feitenrelaas

1 Inleiding

- 1.1 Doel en inhoud
- 1.2 Beschrijving betrokken rechtspersoon
- 1.3 Aanleiding strafrechtelijk onderzoek
- 1.4 De bouw van de Krimbrug

2 Onderzoeksbevindingen

- 2.1 Inleiding
- 2.2 Beknopte weergave onderzoeksbevindingen
 - 2.2.1 Leveren goederen
 - 2.2.2 Technische bijstand

Deel II: Beoordeling Openbaar Ministerie

3 Strafbare feiten

- 3.1 Strafbare feiten
- 3.2 Toerekening strafbare feiten aan rechtspersoon

4 Ernst van de feiten

- 4.1 Inleiding
- 4.2 Internationaal opererend bedrijf
- 4.3 Ernst overtreden sanctiewetgeving

5 Overwegingen transactieaanbod

- 5.1 Juridisch kader
- 5.2 Motivering
- 5.3 Medewerking onderzoek
- 5.4 Herstel- en compliancemaatregelen
- 5.5 Erkenning feiten

6 Transactieovereenkomst

- 6.1 Geldboete en wederrechtelijk verkregen voordeel
 - 6.1.1 Geldboete
 - 6.1.2 Wederrechtelijk verkregen voordeel
- 6.2 Publicatie transactieovereenkomst

Deel I: Feitenrelaas

1 Inleiding

1.1. Doel en inhoud

Dit feitenrelaas beschrijft de aanleiding en de bevindingen van het strafrechtelijk onderzoek naar Dieseko Group B.V. (hierna: Dieseko) door het team Precursoren, oorsprong, strategische goederen, sanctiewetgeving (hierna: team POSS) onder gezag van het Openbaar Ministerie (hierna: OM).

1.2 Beschrijving betrokken rechtspersoon

Dieseko is een Nederlandse productieonderneming gevestigd in Sliedrecht. De bedrijfsactiviteiten bestaan uit de inkoop, productie en verkoop van aannemingsmateriaal, in het bijzonder heimachines, over de hele wereld. Er zijn ongeveer 200 mensen werkzaam. Dieseko heeft vestigingen in Nederland, de Verenigde Staten, Australië, Polen en China en werkt met meer dan 50 dealers wereldwijd.

1.3 Aanleiding strafrechtelijk onderzoek

Op 1 september 2017 is in dagblad De Gelderlander een artikel gepubliceerd over de vermeende betrokkenheid van Nederlandse bedrijven bij de bouw van de Krimbrug. Dit bericht was aanleiding voor team POSS en het OM om een strafrechtelijk onderzoek te starten naar – in ieder geval – de in het artikel genoemde bedrijven. Vervolgens verschenen er in de media tevens berichten over de betrokkenheid van Dieseko bij de bouw van de Krimbrug. Naar aanleiding hiervan is door de officier van justitie besloten om ook een onderzoek in te stellen naar Dieseko.

Gedurende dit onderzoek zijn verschillende personen gehoord en zijn de administratie en e-mails van medewerkers van Dieseko onderzocht. De onderzoeksperiode betreft de jaren 2015 en 2016.

1.4 De bouw van de Krimbrug

De Krimbrug is een trein- en autobrug tussen Rusland en de Krim. Voor de bouw van deze brug zijn in totaal 595 pijlers geplaatst. De palen werden in de meeste gevallen deels de grond in getrild met behulp van een trilhamer, waarna het laatste deel met behulp van een hydraulische heihamer de grond in werd geslagen. De palen werden opgevuld met wapening en beton.

De brug loopt vanaf de stad Taman in Rusland (pijlers 1-103) via het eiland Tuzla (pijlers 104-222) over de Straat van Kertsj (pijlers 223-287) naar het schiereiland Kertsj in de

Krim (pijlers 287-307). De grens tussen Rusland en de Krim bevindt zich tussen de stad Taman en het eiland Tuzla (pijlers 83-103).

2 Onderzoeksbevindingen

2.1 Inleiding

Uit het strafrechtelijk onderzoek is gebleken dat Dieseko in de periode van maart 2015 tot en met augustus 2016 heimachines en bijbehorende onderdelen heeft verkocht voor de bouw van de Krimbrug. Ook is gebleken dat Dieseko in de periode van 29 augustus 2015 tot en met 2 september 2016 technische bijstand heeft verleend ten behoeve van de geleverde producten.

De goederen werden verkocht aan een Fins bedrijf en vervolgens (door)geleverd aan één van de belangrijkste Russische aannemers van het Krimbrugproject (hierna: de Russische aannemer van het Krimbrugproject).

2.2 Beknopte weergave onderzoeksbevindingen

2.2.1 Leveren goederen

In de periode van maart 2015 tot en met augustus 2016 heeft Dieseko één heihamer, vier slaghamers, twaalf aggregaten, zeven trilblokken en twaalf buisklemmen geleverd¹ aan een Fins bedrijf voor de bouw van de Krimbrug. Deze leveringen blijken onder meer uit facturen, verkooporders, interne orders, orderbevestigingen, verkoopformulieren en vrachtbrieven.

Uit een gespreksverslag en verklaringen is gebleken dat Dieseko wist dat de goederen geleverd werden voor de bouw van de Krimbrug.

2.2.2 Technische bijstand

Uit het strafrechtelijk onderzoek is gebleken dat Dieseko in de periode van 29 augustus 2015 tot en met 2 september 2016 technische bijstand heeft verleend voor de geleverde heimachines en onderdelen die zijn gebruikt bij de bouw van de Krimbrug.

Uit de administratie van Dieseko en verklaringen is gebleken dat door monteurs van Dieseko op locatie werkzaamheden zijn verricht, waaronder werkzaamheden om de geleverde goederen in gebruik te kunnen nemen, garantie- en reparatiewerkzaamheden en het geven van trainingen aan medewerkers van de Russische aannemer van het Krimbrugproject.

¹ Deze goederen kwalificeren als heimachines met GN-code 8430 zoals genoemd in Verordening (EU) nr. 692/2014 van de Raad van de Europese Unie van 23 juni 2014.

Deel II: Beoordeling Openbaar Ministerie

3. Strafbare feiten

3.1 Strafbare feiten

Het OM concludeert op basis van de onderzoeksbevindingen van team POSS dat Dieseko zich aan de volgende strafbare feiten schuldig heeft gemaakt:

1) Leveren van goederen voor gebruik in de Krim

Het leveren van één heihamer, vier slaghamers, twaalf aggregaten, zeven trilblokken en twaalf buisklemmen voor de bouw van de Krimbrug in de periode van 11 maart 2015 tot en met 18 augustus 2016 in Nederland, Rusland, de Krim en Oekraïne, strafbaar gesteld in artikel 2 ter lid 1 van Verordening (EU) nr. 692/2014 van de Raad van de Europese Unie van 23 juni 2014 (hierna: de Verordening).

2) Verlenen van technische bijstand voor (geleverde) goederen voor gebruik in de Krim

Het verlenen van technische bijstand in verband met het gebruik van de heihamer, slaghamers, aggregaten, trilblokken en buisklemmen voor de bouw van de Krimbrug in de periode van 29 augustus 2015 tot en met 2 september 2016 in Nederland, Rusland, de Krim en Oekraïne, strafbaar gesteld in artikel 2 ter lid 2 onder a van de Verordening.

3) Verlenen van technische bijstand rechtstreeks verband houdend met infrastructuur in de Krim

Het verlenen van technische bijstand die rechtstreeks verband houdt met infrastructuur in de Krim in de periode van 29 augustus 2015 tot en met 2 september 2016 in Nederland, Rusland, de Krim en Oekraïne, strafbaar gesteld in artikel 2 quater lid 1 van de Verordening.

Het overtreden van de Verordening is via artikel 1 van de Sanctieregeling inlijving Krim en Sebastopol 2014 en de artikelen 2 en 3 van de Sanctiewet 1977 strafbaar gesteld in artikel 1 onder 1° van de Wet op de economische delicten.

3.2 Toerekening strafbare feiten aan rechtspersoon

Het OM stelt vast dat alle strafbare feiten, zoals vermeld onder 3.1, kunnen worden toegerekend aan Dieseko. Het strafbare handelen en nalaten is gepleegd binnen en ten behoeve van de rechtspersoon. Dieseko was verantwoordelijk voor een juiste naleving van de sanctieregels en heeft onvoldoende zorg betracht om overtreding van de sanctieregels te voorkomen. De strafbare gedragingen werden door Dieseko aanvaard en kunnen derhalve aan haar worden toegerekend.

4. Ernst van de feiten

4.1 Inleiding

Op basis van de bevindingen van team POSS concludeert het OM dat Dieseko zich gedurende een periode van anderhalf jaar schuldig heeft gemaakt aan overtredingen van sanctiewet- en regelgeving vanwege haar betrokkenheid bij de bouw van de Krimbrug. Het OM vindt dit om meerdere redenen zeer kwalijk.

4.2 Internationaal opererend bedrijf

Dieseko is een internationaal opererend bedrijf met specialistische kennis van vibrotechniek en hei- en boorinstallaties. Dieseko profileert zich als een toonaangevende ontwikkelaar en fabrikant van innovatieve funderingsapparatuur. Van Dieseko mocht worden verwacht dat zij bekend was met en zich zou houden aan de (internationale) wet- en regelgeving, waaronder de Europese sancties ingesteld na de annexatie van de Krim door Rusland in 2014.

4.3 Ernst overtreden sanctiewetgeving

Internationale sancties worden opgelegd aan landen, organisaties, bedrijven en personen als sprake is van een dreiging voor de internationale vrede en veiligheid.

In juni 2014 heeft de Europese Unie sancties opgelegd naar aanleiding van de inlijving van de Krim en Sebastopol door Rusland. In de Verordening veroordeelt de Europese Unie deze illegale annexatie.

Op grond van deze sancties is het sindsdien in bepaalde gevallen verboden om goederen te verkopen en technische bijstand en diensten te verlenen aan personen en bedrijven in de Krim of voor gebruik in de Krim.

Nederland hecht belang aan het eensgezind blijven opleggen en handhaven van EU-sancties. Door deze handelswijze van Dieseko worden internationale sancties ondermijnd. Het niet-naleven van de sancties heeft tot gevolg gehad dat (mede) door de inzet van Nederlandse kennis en kunde de Krimbrug is gebouwd.

5 Overwegingen transactieaanbod

5.1 Juridisch kader

Strafzaken kunnen op verschillende manieren worden afgedaan. Eén van de mogelijkheden is dat de officier van justitie de verdachte een transactie aanbiedt ter voorkoming van strafvervolging. Hiertoe kan de officier van justitie één of meer voorwaarden stellen, zoals omschreven in artikel 74, lid 2 Sr. Als aan deze voorwaarden

wordt voldaan, vervalt het recht tot strafvervolging. De transactie is dus een wettelijke mogelijkheid om strafzaken buiten de rechter om af te doen.

In deze zaak is, gezien de hoogte van het transactieaanbod, sprake van een hoge transactie. De "Aanwijzing hoge transacties" (hierna: de Aanwijzing) is van toepassing.² Op grond van de Aanwijzing geldt als uitgangspunt dat bij delicten die publieke verontrusting hebben veroorzaakt, alleen een transactie wordt aangeboden als daar een zeer goede reden voor is.

Allereerst dienen de feitelijke gedragingen die de basis zijn voor de hoge transactie door de verdachte publiekelijk te worden erkend.

Bij de beslissing om een strafzaak met een hoge transactie af te doen, moeten volgens de Aanwijzing de volgende elementen worden meegewogen:

- de rol van verdachte bij het aan het licht brengen van de strafbare feiten;
- de proceshouding van verdachte en de wijze waarop verdachte aan het onderzoek heeft meegewerkt;
- maatregelen die verdachte (uit eigen beweging) heeft genomen of toezegt te treffen ter voorkoming van nieuwe strafbare gedragingen.

5.2 Motivering

Het OM meent dat een hoge transactie in het strafrechtelijk onderzoek Claim een passende afdoening is, om de volgende redenen:

1. Dieseko heeft gedurende de gehele onderzoeksperiode meegewerkt aan het controle- en strafrechtelijk onderzoek en heeft gevraagde relevante informatie aan team POSS en het OM verstrekt;
2. Door Dieseko zijn herstelmaatregelen en compliancemaatregelen ter voorkoming van het (opnieuw) plegen van strafbare feiten genomen;
3. Dieseko heeft de feiten erkend;
4. Dieseko heeft het verkregen wederrechtelijk verkregen voordeel aan de Staat betaald;
5. Dieseko is niet eerder veroordeeld voor strafbare feiten.

5.2.1 Medewerking onderzoek

Vanaf het eerste bezoek door team POSS in 2017 heeft Dieseko medewerking verleend aan het onderzoek. Ook nadat Dieseko als verdachte was aangemerkt, bleef zij medewerking verlenen aan het onderzoek. Deze medewerking bestond uit het verzamelen

² Aanwijzing hoge transacties (2020A005), <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044047/2020-09-04>.

en verstrekken van door team POSS opgevraagde stukken en het beschikbaar stellen van (ex)medewerkers voor het afleggen van verklaringen bij team POSS.

5.2.2 Herstel- en compliancemaatregelen

Vanaf het najaar van 2016 heeft Dieseko, op eigen initiatief, en bijna een jaar voor de genoemde publicatie in Dagblad de Gelderlander, transacties gestaakt met of ten behoeve van de Russische aannemer van het Krimbrugproject. Sinds de Russische invasie van Oekraïne in 2022 heeft Dieseko alle handel met Rusland gestaakt. Voorts heeft Dieseko haar sanctie compliance structuur herzien en geactualiseerd.

5.2.3 Erkenning feiten

Dieseko erkent de feiten zoals weergegeven in deel I en betreurt deze feiten en de gevolgen daarvan.

6 Transactieovereenkomst

6.1 Geldboete en wederrechtelijk verkregen voordeel

Dieseko heeft in het kader van deze transactie in totaal een bedrag van € 1.780.000 aan de Staat betaald. Dit bedrag bestaat uit een geldboete van € 180.000 en de ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel van € 1.600.000.

6.1.1 Geldboete

Het OM acht, gezien alle feiten en omstandigheden, een boete van € 180.000 passend. Bij de vaststelling van het boetebedrag heeft het OM rekening gehouden met het aantal strafbare feiten, het feit dat er zowel goederen zijn geleverd als diensten zijn verleend, de verstreken jaren sinds de feiten, de ernst van de feiten en de periode waarover de feiten zijn gepleegd.

Het OM heeft als uitgangspunt genomen dat de 5^e boetecategorie, zoals in de wet opgenomen ten tijde van de strafbare gedragingen, van toepassing is op alle geconstateerde strafbare feiten.³

Bij de berekening van een geldboete beoordeelt het OM of en zo ja, in welke mate de verdachte medewerking heeft verleend aan het opsporingsonderzoek. De mate van medewerking wordt beoordeeld aan de hand van verschillende aspecten, waaronder de reikwijdte, de kwantiteit, de kwaliteit en de timing van de medewerking in de gegeven omstandigheden. Een belangrijk aspect daarbij is of de verdediging proactief of reactief

³ Afgerond betrof dit een boetebedrag van € 80.000.

heeft meegewerkt. Ook is relevant de mate waarin team POSS en het OM op basis van de aangedragen stukken en informatie in staat zijn om deze informatie te verifiëren.

Dieseko heeft volledige medewerking verleend aan het onderzoek van team POSS (zie paragraaf 5.2.1). Deze medewerking heeft geleid tot een verlaging van de geldboete.

6.1.2 Wederrechtelijk verkregen voordeel

Door de leveringen en technische bijstand is volgens het OM door Dieseko een voordeel verkregen van € 1.600.000. Als onderdeel van de transactie heeft het OM daarom in totaal een bedrag van € 1.600.000 aan wederrechtelijk verkregen voordeel ontnomen.

6.2 Publicatie transactieovereenkomst

De transactieovereenkomst tussen het OM en Dieseko is integraal gepubliceerd op de website van het OM.